

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 3. detsember 2008 (05.12)
(OR. en)**

**15782/3/08
REV 3**

LIMITE

**COPS 422
COHOM 123
CONUN 110
CIVCOM 643
PESC 1504
RELEX 917
COSDP 1041
POLMIL 9**

MÄRKUS

Saatja:	Sekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325, mida on tugevdatud resolutsiooniga 1820, rakendamine Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames

Delegatsioonidele edastatakse lisas muudetud töödokument „ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 rakendamine Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames” (dok 11932/2/05), mis on ühendatud dokumendiga „Kontrollnimekiri soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 rakendamise tagamiseks EJKP operatsioonide planeerimisel ja läbiviimisel” (dok 12068/06). Kui sellega nõustutakse, siis asendab see dokument kahte eelmist dokumenti (dok 11932/2/05 ja dok 12068/06) ning selles võetakse arvesse uusi arenguid, eelkõige ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1820.

Nagu osutatud dokumendis „ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 rakendamine EJKP raames”, on nõukogu peasekretariaat selle rakendamise läbi vaadanud.

Viited

- Viide A: ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon 1325 (2000), mis käsitleb naisi, rahu ja julgeolekut (resolutsioon 1325)
- Viide B: Nõukogu järeldused soolise võrdõiguslikkuse ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise edendamise kohta kriisiohjamisel (dok 14884/1/06 REV 1)
- Viide C: ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon 1820 (2008), mis käsitleb naisi, rahu ja julgeolekut – naistevastane vägivald (resolutsioon 1820)
- Viide D: Dokumentide kogumik: Inimõiguste ja soolise võrdõiguslikkuse kaasamine oluliste küsimustena Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikasse (dok 11359/07 EXT 1)
- Viide E: Dokumentide kogumik: Inimõiguste ja soolise võrdõiguslikkuse kaasamine oluliste küsimustena Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikasse, Brüssel, 2008. aasta (http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/hr/news144.pdf)
- Viide F: Kõikehõlmav lähenemisviis naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325 ja 1820 ELis rakendamisele (dok 15671/08)

I. Sissejuhatus

Soolise võrdõiguslikkuse valdkonna ELi ministrid kinnitasid 2005. aasta veebruaris taas oma võetud kohustust rakendada ja soodustada algatusi, poliitikaid ja programme, mis järgivad naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevat ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 (resolutsioon 1325). GAERC ergutas 2005. aasta mais oma pädevaid organeid tegema täiendavat tööd resolutsiooni 1325 konkreetsete aspektide rakendamisega seoses. Nõukogu märkis 7. novembril 2008 ära dokumendi „ÜRO Julgeolekunõukogu 1325 rakendamine EJKP raames”, keskendudes praktilistele meetmetele, et edendada tööd resolutsiooniga 1325 EJKP raames, ning toetades samal ajal ELi üldise lähenemisviisi kohaldamist soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise suhtes. Poliitilis-sõjaline töörühm viis 27. juulil 2006 lõpule dokumendi „Kontrollnimekiri soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 rakendamise tagamiseks EJKP operatsioonide planeerimisel ja läbiviimisel” viimistlemise (dok 12068/06).

ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1325 kutsutakse üles suurendama naiste osalust konfliktide ennetamise, kriisiohjamise ja konfliktijärgse ülesehitustöö kõigil tasanditel. Resolutsioonis 1325 näidatakse selgelt naisi oluliste osalejatena rahutagamises ja konfliktide vahendamises. Sellega püütakse laiendada naiste panust kohapealsetesse operatsioonidesse ja suurendada konsulteerimist kohalike ja rahvusvaheliste naiste ja inimõiguste rühmadega. Resolutsiooniga 1325 rõhutatakse, kui oluline on lülitada soolise võrdõiguslikkuse küsimused sõjaväelaste ja tsiviilisikute koolitusse nende lähetamiseks ettevalmistamisel.

Sooline võrdõiguslikkus on ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) aluspõhimõtte ning seega ka kriisiohje suutlikkuse keskne aspekt. Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine EJKP valdkonnas ei ole eemärk omaette – eesmärk on suurendada ELi kriisiohje tõhusust.

Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine puudutab mõlemat sugu ning see nõuab nii meeste kui naiste pühendumist ja osalemist.

Seksuaalne vägivald, kui seda kasutatakse ja sooritatakse sõjalise taktikana, kujutab endast olulist tegurit, mis teravdab konfliktiolukordi ja takistab kestva rahu ja stabiilsuse taastamist.

Resolutsiooniga 1820 kutsutakse kõiki sõjalise konflikti osapooli üles lõpetama viivitamata ja täielikult kõik seksuaalse vägivalla aktid tsiviilelanike vastu. Selles rõhutatakse, et vägistamine ja muud seksuaalse vägivalla vormid võivad tähendada sõjakuritegu, inimsusevastast kuritegu või genotsiidi, ning seega kutsutakse üles kaotama võimalus saada amnestiat konfliktile lahenduse leidmise protsessi raames kuritegude puhul, mille käigus on kasutatud seksuaalset vägivalda.

Resolutsiooniga 1820 rõhutatakse vajadust jätkata ja tugevdada jõupingutusi, et rakendada nulltolerantsi seksuaalse ärakasutamise ja kuritarvitamise suhtes ÜRO rahuvalveoperatsioonidel. Selles kutsutakse riike, mille väed ja politseid osalevad operatsioonides, tungivalt üles võtma asjakohaseid ennetavaid meetmeid, sealhulgas lähetamiseelne ja missiooniaegne teadlikkuse suurendamine, ning muid meetmeid täieliku vastutuse tagamiseks nende isikkoosseisu hõlmava sellise käitumise puhul.

II. Eesmärk

Vastavalt dokumendile „ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 rakendamine EJKP raames” pidi nõukogu peasekretariaat alustama selle sätete rakendamise läbivaatamist. Vastuseks sellele ja võttes arvesse uusi arenguid, eelkõige resolutsiooni 1820 vastuvõtmist ja ELi kriisiohje alase tegevuse ulatuslikku laienemist, esitatakse käesolevas dokumendis ülevaade olukorrast ja eelseisvatest väljakutsetest seoses resolutsioonide 1325 ja 1820 rakendamisega EJKP raames.

Eesmärk on vaadata läbi ka dokumendi „Kontrollnimekiri soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 rakendamise tagamiseks EJKP operatsioonide planeerimisel ja läbiviimisel” (dok 12068/06) sätted, tuginedes EJKP missioonide/operatsioonide käigus saadud kogemustele.

Käesoleva dokumendiga püütakse tagada soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine ning ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325 ja 1820 rakendamine alates EJKP operatsioonide varasest planeerimisest kuni nende läbiviimiseni, sealhulgas nende järelmeetmete ajal. Seda dokumenti peaksid kasutama kõik EJKP missioonide/operatsioonide kavandajad ja läbiviijad. See peaks tuletama meelde ja pakkuma konkreetseid näiteid, kuidas toimida EJKP missioonide/operatsioonide planeerimisel, läbiviimisel ja saadud kogemustest õppimisel.

III. Meetmed ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325 ja 1820 rakendamiseks – kontrollnimekiri

Meetmed naiste esindatuse suurendamiseks kõikidel otsustamistasanditel

– Strateegilisel tasandil:

- Suurendada soolist tasakaalu kõikides EJKP missioone/operatsioone ettevalmistavates asjakohastes organites.
- Suurendada potentsiaalsete naiskandidaatide hulka tulevaste rahvusvaheliste ülesannete ja vabade töökohtade, eelkõige EJKP valdkonna juhtivatele ametikohtade jaoks. Sel eesmärgil suurendada naiste teadlikkust töövõimalustest EJKP missioonidel/operatsioonidel.

- Parandada soolist tasakaalu EJKP missioonidel/operatsioonidel, eelkõige kohaliku elanikkonnaga otseses kokkupuutes olevates üksustes. Osalemiskutsetes ja vägede moodustamist käsitlevatel nõupidamistel tuleks seda konkreetselt arvesse võtta. Kandidaatide valiku aluseks on kvalifikatsioon, kuid tuleks arvestada ka soolist tasakaalu. Sel eesmärgil on juba tagatud naiste EJKP missioonidel/operatsioonidel esindatuse jälgimine, muu hulgas missioonidel/operatsioonidel osalevate liikmesriikide esitatud sooandmete ja statistika abil. Sellega seoses ergutatakse liikmesriike operatiivvajadusi täielikult arvesse võttes edendama asjakohast soolist tasakaalu kõikides EJKP valdkondades. Tuleks jagada liikmesriikide parimaid tavasid soolise tasakaalu saavutamisel kõikides valdkonnas (nt soolise võrdõiguslikkus süvalaiendamist käsitlevad konverentsid).
- *Operatiivtasandil:*
 - Edendada naiste rolli rahutagamises nende osalemise kaudu rahuläbirääkimistel ning samuti üleminekuvalitsuste ja lepitusstruktuuride rajamisel (nt EUSECi ja EUPOL DRC kaasamise kaudu hõlbustati kohalike naisorganisatsioonide panust Kongo Demokraatliku Vabariigi julgeolekusektori alaste arutelude ümarlaval).

EJKP missioonide/operatsioonide planeerimine ja läbiviimine

1) EELPLANEERIMINE

Varajane hoiatamine ja olukorra analüüs – ELi kontrollnimekiri

- SITCEN ja EUMS peaksid olukorra analüüsimisel võtma ühe tegurina arvesse soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas seksuaalse ja soolise vägivalla kontekstis, ning neid tuleb julgustada suhtlema ja jagama teavet muude organisatsioonidega, muu hulgas ÜRO asjakohaste asutustega, OSCEga ja samuti valitsusväliste organisatsioonidega, kellel võib olla väärtuslikku teavet ja väärtuslikke kogemusi. Tuleb analüüsida nii meeste kui naiste konkreetset olukorda.

Tutvumissioonid, teabekogumissioonid ja planeerimisrühmad

- Tutvumissioonide, teabekogumissioonide, planeerimisrühmade ja muu planeerimistegevuse puhul tuleb arvesse võtta soolise võrdõiguslikkuse küsimust ning vajaduse korral kasutada soolise võrdõiguslikkuse valdkonna eksperditeadmisi missiooni eesmärgi saavutamiseks. Missioonide aruanded peaksid sisaldama soolisi küsimusi käsitlevat osa, sealhulgas vajaduse korral seksuaalse ja soolise vägivalla aspekte.
- Missiooni ettevalmistamisel tuleks kasutada inimõigustealaseid ELi teabelehti. Vajaduse korral tuleks koguda teavet kõikide hinnanguga hõlmatud funktsionaalsete valdkondade soolise mõõtmekohta. Tuleb analüüsida nii meeste kui naiste konkreetset olukorda.
- Sõltuvalt missiooni eesmärgist ja poliitilises kontekstist peaks teabekogumissioonid ja planeerimisrühmad kohtuma kohalike ja rahvusvaheliste valitsusväliste osalejatega, kes edendavad inimõigusi ja soolisi aspekte operatsiooni piirkonnas, et hinnata konkreetseid naiste olukorraga seotud küsimusi. Kui see on asjakohane, tuleks korraldada ka kohtumisi otsustamisprotsessis osalevate naistega.
- Peasekretäri / kõrge esindaja isiklik esindaja inimõiguste valdkonnas või operatsiooni peakorteri võrdõiguslikkuse nõustaja annavad nõu kogu planeerimisprotsessi jooksul.

Kriisiohjamise kontseptsioon / strateegilised tegevusvariandid / sõjaline algatusdirektiiv

- Olukorra hinnangud peaksid sisaldama lühikest kokkuvõtet soolise võrdõiguslikkusega seotud küsimustest, sealhulgas operatsiooni piirkonnas seksuaalse ja soolise vägivalla tegeliku kasutamise võimalikku ohtu.

2) ÜHISMEETMED, MILLEGA RAJATAKSE EJKP MISSIOON/OPERATSIOON – FINANTSASPEKTID

- Vastavalt missiooni pädevusele tuleks ette näha soolise võrdõiguslikkuse ja inimõiguste alase eksperditeadmiste ja teavitustegevuse eelarvesätteid, et tõsta teadlikkust neist küsimustest ja edendada missioonide/operatsioonide suuremat pühendumist.

3) TEGEVUSE PLANEERIMINE

CONOPS – operatsiooni kontseptsioon

- Kui kriisiohjamise kontseptsioonis on kindlaks määratud konkreetsed murettekitavad küsimused ja prioriteedid ning kui on kokku lepitud, et ELi missiooni/operatsiooni läbiviimisel tuleks need arvesse võtta, tuleks operatsiooni kontseptsioonis seda käsitleda, määrates asjakohaselt kindlaks seotud ülesanded.
- CONOPSi väljatöötamisel tuleb hinnata vajadust spetsialiseerunud ja asjakohaselt koolitatud (enne lähetamist) soolise võrdõiguslikkuse nõustaja järele, olenevalt missiooni/operatsiooni volitustest ja suuruselt.

Operatsiooni plaan – OPLAN

- Iga EJKP missiooni/operatsiooni OPLAN peab sisaldama lisa konkreetsete käitumisharjumistega, mis rajanevad kokkulepitud üldistel käitumisharjumistel (dok 8373/3/05) ning milles võetakse arvesse operatsiooni piirkonna konkreetset olukorda.
- Kui see on asjakohane, peaks OPLAN sisaldama soolise võrdõiguslikkuse küsimusi puudutavaid suuniseid, millega arendatakse CONOPSi kindlaks määratud ülesandeid ja mis on kooskõlas volitustega. OPLAN peaks sisaldama ka nõuet anda aru soolistest aspektidest, sealhulgas seksuaalse ja soolise vägivallaga seotud küsimustest, kui see on asjakohane.

4) VÄGEDE MOODUSTAMINE / OSALEMISKUTSED

- Üldjuhul määratakse kindlaks ELi eriesindaja personali ja EJKP missioonide/operatsiooni koosseisu soolise võrdõiguslikkuse eest vastutatavad töötajad või nad lisatakse koosseisu. Kui see on asjakohane, on sellised töötajad kontaktisikuteks ja tehnilisteks ekspertideks. Soolise võrdõiguslikkuse eksperditeadmised tuleks võimalikult varakult kindlaks määrata igal tasandil, sealhulgas juhtival otsuste tegemise tasandil, et eksperditeadmisi parimal viisil ära kasutada missiooni/operatsiooni üksikasjalikul planeerimisel.
- Kõik osalemiskutsed ja vägede moodustamist käsitlevate nõupidamiste kutsed peaksid sisaldama järgmist lauset: „EL püüab saavutada paremat soolist tasakaalu EJKP missioonidel/operatsioonides kooskõlas ÜRO resolutsiooniga 1325. Peasekretariaat (missiooni juht / operatsiooni ülem) ergutab osalevaid riike ja Euroopa institutsioone seda arvesse võtma oma panuste tegemisel”. Osalemiskutses tuleks samuti rõhutada sooliste aspektidega seotud mis tahes konkreetseid vajadusi (nt piirikontrollis on vaja nii mehi kui naisi, kontrollpunktides mees- ja naissõdureid, kohapealsetes haiglates mees- ja naispersonali, on vaja mees- ja naispolitseinikke ja -vangivalvureid, tsiviil-sõjalise koostöö (CIMIC), psühholoogiliste operatsioonide (PSYOPS) ja inimallikalt luureandmete hankimise (HUMINT) meeskondades, samuti tavapatrullides on vaja nii mehi kui naisi jne).

5) OPERATSIOONIDE LÄBIVIIMINE

- Käsuliin peab tagama OPLANis sätestatud sooliste aspektidega seotud ülesannete elluviimise ning tuleb kaaluda, kuidas iga missiooni osa puhul saaks võtta arvesse soolisi aspekte, sealhulgas seksuaalse ja soolise vägivalla võimaliku kasutamisega seotud küsimusi (operatsiooni piirkonnas).

- Soolise võrdõiguslikkuse nõustaja (või missiooni/operatsiooni muu liige juhul, kui sellist nõustajat ei ole) peaks vastutama seksuaalset ja soolist vägivalda käsitletavate missiooni/operatsiooni aruannete järelmeetmete võtmise eest. Käsuliinis antud juhiste alusel tuleks soolise võrdõiguslikkuse nõustajat ergutada võtma ühendust kohapealsete asjakohaste osalistega (EL või teised), et nad saaks võtta meetmeid seksuaalsest ja soolisest vägivallast teatatud juhtude suhtes.
- Soolised aspektid tuleb sõltuvalt volitustest integreerida poliitikatesse, programmidesse ja projektidesse, missiooni/operatsiooni teabestrategieasse ja eri teavituspriike kohaliku kogukonna hulgas läbiviimisesse, järelvalvesse ja teabe kogumisse.
- Soolise võrdõiguslikkuse nõustajad peaksid konkreetsetes soolise võrdõiguslikkuse küsimustes saama asjakohaste nõukogu ja komisjoni talituste struktuuridega otse suhelda kooskõlas missiooni/operatsiooni käsuliinis antud juhistega.

Aruanded

- Üldjuhul tuleks soolised aspektid, sealhulgas seksuaalset ja soolist vägivalda ning kohalike naiste kui osalejate rolli puudutav teave lisada oma käsuliinile esitatavatesse ELi eriesindajate, missiooni juhtide või ülemate korrapärastesse aruannetesse ning samuti missiooni/operatsiooni iga komponendi aruandesse.
- Liikmesriigid peaksid käsuliini teavitama soolisest suhtarvust nende osalevates vägedes, et selle teabe saaks aruandesse lisada.
- Aruanded peaksid sisaldama teavet konsultatsioonide kohta kohalike ja rahvusvaheliste valitsusväliste osalistega, kes edendavad inimõigusi ja soolist võrdõiguslikkust, kui see on osa missioonist/operatsioonist.

- Samuti peaksid aruanded sisaldama teavet kohalike partnerite (politsei, sõjavägi, kohalikud ametivõimud jne) saavutuste kohta soolise võrdõiguslikkuse alal, kui see on osa missiooni/operatsiooni volitustest.
- Missiooni juhte või ülemaid tuleks ergutada, et nad oma infotundides asjakohastele nõukogu organitele hõlmaks missioonile eriomaseid soolise võrdõiguslikkuse küsimusi. Missioonide soolisi aspekte käsitlevad infotunnid võivad olla kasulikuks vahendiks, et asjakohased komiteed ja töörühmad saaksid teadlikuks kõnealustest probleemidest.
- ELi eriesindajad, missioonide juhid ja ülemad peavad tagama, et kokkulepitud käitumisnormide rikkumisest antakse ELi käsuliini siseselt teada.

Läbivaatamised

- Soolisi aspekte ja käitumisnorme tuleks missiooni korrapärase läbivaatamise käigusarvesse võtta. Seda tuleks teha korrapäraselt ning mitte ainult probleemide esinemise korral.
- Võimaluse korral tuleks hinnata ELi eriesindajate tööd ja EJKP missioonide/operatsioonide panust meeste ja naiste olukorda operatsiooni piirkonnas.
- Võimaluse korral tuleks hinnata soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise panust EJKP missiooni/operatsiooni tõhususse.

Järelevalve ja distsiplinaarküsimused

- Kooskõlas üldiste käitumisnormidega peaks kõikide EJKP missioonide puhul olema kehtestatud selged ja asjakohased sätted, kuidas käsitleda soolise võrdõiguslikkusega seotud kaebusi, sealhulgas seksuaalset väärkohtlemist ja seksuaalset ahistamist. Relvajõudude juhatajad / missioonide juhid peavad tagama, et nende personal on teadlik kaebuste esitamise menetlusest. Isik, kellele kaebused tuleb esitada, ei tohiks olla soolise võrdõiguslikkuse nõustaja.

Kontaktid kohalike ja rahvusvaheliste valitsusväliste osalejatega, kes edendavad inimõigusi ja soolist võrdõiguslikkust (või valitsus- ja valitsusväliste organisatsioonidega, kes edendavad naiste õigusi)

Lisaks relvajõudude tehtud tööle, peaks EL piirkonnas, kus ELi operatsioon/missioon tegutseb:

- tegema tihedat koostööd riiklike ja kohalike ametivõimudega ja kodanikuühiskonnaga, et edendada soolise võrdõiguslikkuse, sealhulgas seksuaalse ja soolise vägivalla vastase tegevuse olulisust, võttes arvesse igat konkreetset olukorda. Osana laiemast konsulteerimisprotsessist kõikide asjakohaste pooltega peaks EL tagama, et ta küsib naiste ja naisorganisatsioonide arvamusi ning võtab need arvesse, et nende osalust edendada;
- koordineerima inimõigusi ja soolist võrdõiguslikkust edendavate kohalike ja rahvusvaheliste valitsusväliste osalejatega järgmist: tuleks koostada nimekiri kohalikest toimivatest naisorganisatsioonidest ja rahvusvahelistest, operatsiooni piirkonnas tegutsevatest naisorganisatsioonidest, tuleks korraldada korrapäraseid kohtumisi murettekitavate küsimuste väljaselgitamiseks, vajaduse korral tuleks luua kontakte otsustamisprotsessis osalevate naistega;
- rõhutama soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisele omistatud tähtsust ning edendama seksuaalse ja soolise vägivalla vastaseid meetmeid ning ergutama kohalikke asutusi viima ellu sootundlikku poliitikat, sõltuvalt volitustest. Kui ELi eriesindaja ja/või EJKP missioon/operatsioon on kaasatud rahuläbirääkimistesse ja lepitusprotsessidesse, tuleks soodustada kohalike naiste aktiivset osalemist neis.

ELi operatsioon/missioon peaks planeerimisdokumentides määratletud volituste piires selliseid jõupingutusi toetama. Eelkõige tuleks soolise võrdõiguslikkuse nõustajalt paluda vajalike kontaktide loomist vastavalt tema käsuliinis antud juhistele.

Meetmed konfliktist mõjutatud naiste ja tüdrukute aitamiseks

- EJKP missiooni/operatsiooni piirkonnas peaks EL kutsuma kõiki osapooli üles võtma erinevaid tsiviilisikute, eriti naiste ja tüdrukute, kaitsmiseks seksuaalse ja soolise vägivalla eest, eelkõige vägistamise ja muude seksuaalse väärkohtlemise ja ärakasutamise vormide, sunnitöö, kauplemise ja kõikide muude vägivallavormide eest relvastatud konfliktides ja konfliktijärgses olukorras.
- EJKP personal peaks olema täielikult teavitatud ja koolitatud EJKP operatsioonide üldiste käitumisnormide alal.

Koolitus

- Üldjuhul ja lisaks korrapärasele koolitusele peaks nõukogu ja komisjoni asjakohased talitused andma missiooni juhile / operatsiooni ülemale enne kohustuste täitmisele asumist ülevaate ELi poliitikatest ja kontseptsioonidest, mis on seotud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325 ja 1820 rakendamisega.
- Lähetamiseelne väljaõpe peaks sisaldama sooliste aspektide, resolutsiooni 1325 ja resolutsiooni 1820 alast koolitust. Liikmesriike tuleks kutsuda üles töötama välja ja pakkuma lisaks laiemale inimõigustealasele koolitusele koolitusprogramme EJKP missioonide/operatsioonide sooliste aspektide kohta¹. EJKP koolitustegevus Euroopa Julgeoleku- ja Kaitsekolledži korraldamisel peab kajastama soolisi aspekte.

¹ Sellega seoses võib näitena kasutada Ungari kaitseministeeriumi koolituskava, mis koostati 2007. aasta aprillis toimunud soolise võrdõiguslikkuse ja EJKP küsimusi käsitleva seminari jaoks. Koolituskavu on veel koostatud, muu hulgas ÜRO rahuoperatsioonide osakonna (DPKO) ja Relvajõudude Demokraatliku Kontrolli Genfi Keskuse (DCAF) poolt.

- Missioonide ajal peaks missiooni personal saama koolitust soolistes küsimustes, sealhulgas seksuaalse ja soolise vägivalda alal (nt missioonil EUPOL DRC on soolise vägivalda küsimus lisatud politsei tulevaste koolituskavasse, uurimistegevust läbiviiva politsei ja soolist vägivalda käsitlevate eriuksuste koolitusse politseireformi komitee pilootkomissariaadi projekti raames). Missioonil toimuv koolitus peaks tagama ka käitumisnormidest kinnipidamise ja samuti rõhutama nulltolerantsi kuritarvitamise ja väärkäitumise suhtes.
- Tuleks soodustada naiste suuremat osalust missioonide/operatsioonide poolt läbiviidava kohaliku elanikkonna koolituses (nt EUJUST LEX kogemus – koolituses osales 20 naiskohtunikku ja 47 kinnipidamisasutuste töötajat – näitab, et missioonipoolsed ühendatud jõupingutused on osutunud tõhusaks meetodiks kohalike asutuste teadlikkuse suurendamiseks soolistest aspektidest).
- Tuleks kaaluda ÜRO ja muude väliste soolise võrdõiguslikkuse ekspertide kasutamist koolitusmaterjalide koostamisel ja külalislektoritena EJKP programmide ELi koolituskavade juures, samuti tuleks kaaluda rahutagamisoperatsioonidele koostatud ÜRO sooliste aspektide teatmepaketi kasutamist.

6) KOGEMUSED

- Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine ning resolutsioonide 1325 ja 1820 rakendamine tuleks lisada (ning seda tuleks hinnata) kui kogemuste protsessi konkreetne osa.
- Tuleks soodustada soolise võrdõiguslikkuse nõustajate koostöövõrgustikku kohapeal (nt luua meililistid või korraldada võrgustikualaseid kohtumisi), et vahetada kõikide missioonide parimaid tavasid ja saadud kogemusi, pidades seejuures täielikult kinni iga operatsiooni/missiooni käsuliinist. Nõukogu sekretariaat peaks vastavalt vajadusele neid jõupingutusi hõlbustama.

7) MUUD SÄTTED

- Desarmeerimis-, demobiliseerimis- ja taasintegreerimisprogrammid peaks võrdsetel alustel hõlmama mõlemast soost endisi võitlejaid ja nende perekondi, võttes arvesse naiste ja tüdrukute erilist rolli, mida nad täidavad tänapäeva relvastatud konfliktides, ning konfliktide mõju neile (vt Euroopa Komisjoni ja Euroopa Liidu Nõukogu poolt 2006. aastal Brüsselis vastuvõetud ELi desarmeerimist, demobiliseerimist ja taasintegreerimist käsitlev ELi kontseptsioon).
- ELi tegevuses julgeolekusektori reformi toetamiseks tuleks võtta arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325 ja 1820 rakendamist (vt 2005. aasta novembris vastu võetud kontseptsiooni EJKP toetuse kohta julgeolekureformi läbiviimiseks, kontseptsiooni Euroopa Ühenduse toetuse kohta julgeolekureformi läbiviimiseks).
- Põgenike ja riigisisest ümberasustatud isikute kaitsmisele ja taasintegreerimisele suunatud poliitikates tuleks võtta arvesse soolisi küsimusi, sealhulgas võimaliku seksuaalse ja soolise vägivalla küsimust.
- Tuleks suurendada koostööd, teabe- ja parimate tavade vahetust rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu ÜRO, OSCE, NATO, ICRC (Rahvusvaheline Punase Risti Komitee), ICC (Rahvusvaheline Kriminaalkohus) ja rahvusvahelised valitsusvälised organisatsioonid ning selliste organisatsioonidega peetavasse korrapärasesse dialoogi tuleks lisada resolutsioonide 1325 ja 1820 rakendamise küsimus.
- Edendada soolise võrdõiguslikkuse tähtsust ning seksuaalse ja soolise vägivalla ärahoidmise teemat ELi suhetes kolmandate riikide või piirkondlike organisatsioonidega EJKP valdkonnas.
- Tagada, et soolised aspektid ning seksuaalse ja soolise vägivalla aspektid leiaksid kajastamist EJKP alases avalikus teavitamises.

- Vahetada liikmesriikide vahel parimaid tavasid soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise alal julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas, samuti teavet kriisiolukordades seksuaalse ja soolise vägivalla kasutamise vastaste meetmete kohta, sealhulgas resolutsioonide 1325 ja 1820 rakendamise kohta.

Seda dokumenti tuleks käsitleda pidevalt ajakohastatava dokumendina ning seda tuleb kohandada, kui on saadud kogemusi ja neid rakendatud.
